

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА
СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ

Галузь знань	<u>D Бізнес, управління та право</u>
Спеціальність	<u>D4 Публічне управління та адміністрування</u>
Освітній рівень	<u>другий (магістерський)</u>
Освітньо-професійна програма	<u>Публічне управління та адміністрування</u>
Шифр за ОПП:	ОК 12

Мова навчання: українська

Розробник:

ГУЗЕНКО Олена, доцент кафедри економіки та публічного управління ННІ права та соціального менеджменту ДонДУВС, кандидат економічних наук, доцент,

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки та публічного управління ННІ права та соціального менеджменту ДонДУВС
Протокол № 2 від 01.09.2025 р.

Завідувач кафедри
економіки та публічного
управління

Олена БУЛГАКОВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Публічне управління та адміністрування
«01» 09. 2025 р.

Гарант ОПП

Олена БУЛГАКОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1. 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Рік підготовки:	1-й
Семестр:	2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90
Модулів:	2
Змістових модулів:	2
Лекції:	6 годин
Семінарські:	6 годин
Практичні:	
Самостійна робота:	78 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено
Підсумковий семестровий контроль:	залік
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:9

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів з питань формування і функціонування публічних фінансів, з організації та управління бюджетним процесом у державі на державному та місцевому рівнях, набуття практичних навичок застосування інструментарію управління фінансовими ресурсами держави та органів місцевого самоврядування в умовах фінансової децентралізації.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення основних засад

управлінської діяльності у сфері публічних фінансів, в тому числі при організації виконання доходної та видаткової частини бюджету; оволодіння методиками прийняття ефективних рішень у межах формування та використання фінансових ресурсів державного та місцевих бюджетів, цільових бюджетних і позабюджетних фондів; оволодіння навичками з обліку виконання бюджету у фінансових органах та складання бюджетної звітності; оволодіння методами контрольної роботи фінансових органів щодо виконання бюджету.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. До вивчення навчальної дисципліни «Управління публічними фінансами» необхідним раніше є опанування дисциплін «Стратегічне управління в публічній сфері», «Організаційно-правове забезпечення публічного управління», «Міське самоврядування і регіональне управління» (пререквізити). На здобутих знаннях з дисципліни «Управління публічними фінансами» у подальшому базується виконання кваліфікаційної роботи магістра тощо(постреквізити).

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 01	ПРН 02	ПРН 03	ПРН 04	ПРН 06	ПРН 07	ПРН 12
Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.	+						
Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.		+					
Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції			+				
Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.				+			
Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати					+		

сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур						
Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи					+	
Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.						+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	заоч. форма навч.				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінар.	практичн.	сам. раб
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Сутність механізму управління публічними фінансами та бюджетної політики					
Тема 1. Сутність та складові механізму управління публічними фінансами	7	1	-	-	6
Тема 2. Сутність та структура публічних фінансів як об'єкта управління	8	-	-	-	8
Тема 3. Бюджетне прогнозування та планування	7	-	1	-	6
Тема 4. Бюджетні процедури і управління бюджетним процесом	8	1	-	-	7

Тема 5. Програмно-цільовий метод в управлінні державними та місцевими фінансами	9	-	1	-	8
Усього годин за модулем 1.	39	2	2	-	35
Змістовний модуль 2. Моніторинг процесів управління публічними фінансами та державної бюджетної політики					
Тема 6. Управління процесами виконання державного та місцевих бюджетів	10	2		-	8
Тема 7. Управління ліквідністю державних фінансів та державним боргом	10		2	-	8
Тема 8. Державне замовлення та організація публічних закупівель	10	2		-	8
Тема 9. Внутрішній та зовнішній фінансовий контроль	8			-	8
Тема 10. Доступ громадськості до інформації з питань бюджету	13	-	2	-	11
Усього годин за модулем 2.	51	4	4	-	43
Усього годин	90	6	6	-	78

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. СУТНІСТЬ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ТА БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1. Сутність та складові механізму управління публічними фінансами.

Нормативно-правове забезпечення функціонування системи управління в галузі державних та місцевих фінансів. Загальне та спеціальне законодавство у сфері менеджменту державних та місцевих фінансів. Органи управління державними та місцевими фінансами. Характеристика органів управління державними та місцевими фінансами. Розмежування обов'язків між органами управління державними та місцевими фінансами. Закріплення функціональних повноважень, відповідальності та підзвітності в системі менеджменту державних та місцевих фінансів.

Етапи і методи управлінської діяльності в бюджетному процесі. Бюджетний менеджмент та його роль у бюджетному процесі. Визначення бюджетного менеджменту. Об'єкт і суб'єкти бюджетного менеджменту. Складові елементи організації бюджетного процесу. Органи управління бюджетом. Складові бюджетного менеджменту: бюджетне планування,

організація виконання бюджету, облік і звітність з виконання бюджету, контроль за виконанням бюджету.

Проблеми управління державними та місцевими фінансами в умовах нестабільної економічної, політичної ситуації, нестійкої фінансової системи. Проблеми управління державними та місцевими фінансами в країнах, з економікою, що розвивається. Інтеграція корпоративного управління в практику менеджменту суспільних фінансів. Міжнародні стандарти та критерії державного та міждержавного регулювання. Міжнародні стандарти в окремих галузях менеджменту зовнішнього боргу, менеджменту боргу, менеджменту дефіциту, державних закупівель тощо.

Тема 2. Сутність та структура публічних фінансів як об'єкта управління

Роль фінансів у суспільстві. Поняття та зміст моделі фінансових відносин у суспільстві. Зміст, принципи та методи фінансової діяльності держави. Фінансові правила. Основні показники фінансового забезпечення держави. Вплив міжнародних відносин на розвиток державних фінансів.

Сутність і роль бюджету. Бюджет як економічна категорія. Характерні ознаки бюджетних відносин: всеохоплюючий і перерозподільчий характер, законодавче регулювання, фондový характер концентрації державних коштів. Бюджет як фінансовий план, склад і структура його доходів і видатків. Методи, джерела і принципи формування доходів. Класифікація видатків та форми бюджетного фінансування. Бюджетний дефіцит. Його причини, наслідки та межі. Джерела покриття бюджетного дефіциту. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави. Організація і завдання управління бюджетними потоками.

Бюджетний устрій і бюджетна система. Основи бюджетного устрою: види бюджетів, принципи побудови бюджетної системи, розмежування доходів і видатків між бюджетами, взаємовідносини між бюджетами. Склад і структура бюджетної системи України.

Роль, призначення та напрями діяльності бюджетних і позабюджетних цільових фондів. Порядок формування та напрями використання коштів цільових фондів.

Органи оперативного державними та місцевими фінансами: Міністерство фінансів України, фінансові управління обласних державних адміністрацій. Об'єднані територіальні громади, їх функції та завдання в процесі управління місцевими фінансами. Державне казначейство, його призначення, функції та структура.

Тема 3. Бюджетне прогнозування та планування

Роль фінансового прогнозування та планування в управлінні державними фінансами. Мета фінансового прогнозування. Фінансове прогнозування як інструмент наукового передбачення, сценарного аналізу. Приватні і державні прогнози. Фінансове планування, його мета та завдання. Методи фінансового прогнозування та планування. Інтуїтивні (експертні)

методи прогнозування. Індивідуальні і колективні експертні оцінки. Формалізовані методи прогнозування (екстраполяції і моделювання).

Метод екстраполяції. Економіко-математичні моделі економетричного типу. Однофакторні і багатфакторні моделі економічного росту і розподілу національного доходу, структурні, імітаційні міжгалузеві, галузеві моделі тощо. Види фінансового планування:

Стратегічні, оперативні плани, бюджетні кошториси. Програмно-цільове планування. Бюджетна програма, та її переваги над постатейним методом формування бюджету. Взаємозв'язок між стратегією бюджетною програмою, виділенням бюджетних коштів та результатами їх використання. Економічні основи бюджетного планування. Бюджетне планування як складова частина фінансового планування, його зміст, принципи і завдання. Методи бюджетного планування. Рівні та етапи бюджетного планування. Вдосконалення бюджетного планування і регулювання бюджетів на основі розширення самостійності адміністративно-територіальних формувань. Організація бюджетного планування. Підготовча робота до складання проекту бюджету. Характеристика основних етапів розробки проекту бюджету. Порядок складання проекту Державного бюджету України. Інформація для прогнозних і планових розрахунків. Методологія складання проекту Державного бюджету. Завдання і методологія планування доходів бюджету. Інформаційне забезпечення планування доходів. Планування видатків на економічну діяльність держави. Бюджетне фінансування інвестиційних проектів. Планування державних дотацій та субсидій.

Кошторисне планування. Основи кошторисного планування. Оперативно-сітьові показники, що визначають обсяг бюджетних асигнувань. Норми і нормативи кошторисного фінансування. Структура кошторису. Види кошторисів. Планування видатків за окремими кодами кошторису.

Тема 4. Бюджетні процедури і управління бюджетним процесом

Бюджетний менеджмент та бюджетні процедури щодо управління бюджетними коштами. Розгляд проекту Державного бюджету в Кабінеті Міністрів. Представлення проекту бюджету Верховній Раді України, його розгляд в комісіях і комітетах. Представлення проекту Державного бюджету на сесії Верховної Ради України. Порядок внесення доповнень і зауважень до проекту бюджету. Затвердження Державного бюджету. Закон про Державний бюджет, його зміст. Порядок складання проектів місцевих бюджетів, їх взаємозв'язок із проектом Державного бюджету. Інформація для складання проектів місцевих бюджетів. Прогнозний, розрахунковий та кінцевий проекти місцевих бюджетів. Розгляд проекту бюджету в органах виконавчої і законодавчої влади, внесення в нього поправок і зауважень. Затвердження місцевих бюджетів. Бюджетний регламент, його зміст, завдання та засади побудови. Затвердження бюджетного регламенту. Необхідність встановлення бюджетного регламенту на всіх рівнях бюджетної системи. Відповідальність органів законодавчої і виконавчої влади за порушення бюджетного

регламенту. Відповідальність Міністерства фінансів України і фінансових органів за порушення бюджетного регламенту.

Тема 5. Програмно-цільовий метод в управлінні державними та місцевими фінансами

Сутність та структура бюджетних програм. Відповідальні виконавці бюджетних програм. Паспорт бюджетної програми. Характеристика результативних показників бюджетних програм. Етапи розроблення та реалізації бюджетних програм. Однокомпонентні та багатокомпонентні бюджетні програми. Мета та завдання бюджетної програми. Характеристика головних розпорядників бюджетних коштів. Вимоги до складання паспорта бюджетної програми.

Концепція застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Запровадження програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Регламентування застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі у Бюджетному кодексі. Особливі складові програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Прогнозування бюджету у межах використання програмно-цільового методу. Порядок реалізації бюджетної програми. Якісні та кількісні показники оцінки ефективності реалізації бюджетних програм. Організаційно-методологічні засади оцінки ефективності бюджетних програм. Порядок використання бюджетних коштів.

Ключова мета реформування державних фінансів. Сутність та основа програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Методика здійснення порівняльного аналізу ефективності бюджетних програм, які виконуються розпорядниками коштів місцевих бюджетів.

Програмно-цільовий метод як складова системи управління державними фінансами. Стратегії розвитку системи управління державними фінансами. Запровадження програмно-цільового методу на місцевому рівні. Історія застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. Концепція реформування місцевих бюджетів. Основні підходи до запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів. Етапи запровадження програмно-цільового методу на рівні місцевих бюджетів. Експеримент із запровадження програмно-цільового методу на місцевому рівні, його завдання та заходи.

Змістовий модуль 2. МОНІТОРИНГ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАНСАМИ ТА ДЕРЖАВНОЇ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 6. Управління процесами виконання державного та місцевих бюджетів

Організація і порядок виконання доходної частини бюджету. Еволюція організаційних форм податкових та митних органів в Україні. Параметри

ефективності фіскальної служби. Визначення функцій податкових та митних органів в законодавстві України. Напрями реформування податкового та митного менеджменту в частині управління суспільними коштами. Гармонізація функціональних повноважень фіскальної служби з європейським законодавством.

Організація, форми, види і методи фінансування видатків бюджету. Бюджетні трансферти та позики.

Визначення результатів виконання бюджетів. Касове виконання бюджету. Системи касового виконання бюджету: банківська, казначейська, змішана. Органи, які беруть участь у касовому виконанні бюджету, розподіл функцій між ними. Касове виконання дохідної частини бюджету. Грошові кошти бюджету. Джерела формування та напрямки використання грошових коштів бюджету. Касове виконання видаткової частини бюджету.

Регулювання міжбюджетних потоків. Регулювання міжбюджетних відносин. Суперечності та дуалізм функцій та повноважень місцевих фінансових органів на різних рівнях бюджетної системи в Україні. Перспективи бюджетної реформи в галузі децентралізації повноважень у фінансовій сфері держави та органів місцевого самоврядування. Імплементация принципів Європейської хартії місцевого самоврядування та рекомендацій Ради Європи щодо фінансового менеджменту в органах місцевого самоврядування.

Поняття квазіфіскальних операцій. Види квазіфіскальних операцій: стримування тарифів, пільгові кредити, перехресне субсидування, субсидування обмінного курсу через валютну систему, кредити центрального банку комерційним банкам на реструктуризацію зобов'язань державних підприємств тощо. Врегулювання квазіфіскальної діяльності уряду.

Організація, види та форми бюджетної звітності. Періодичність бюджетної звітності. Склад документів бюджетної звітності, порядок їх складання, подання та затвердження. Звітність розпорядників коштів про використання бюджетних коштів, одержаних із Державного та місцевих бюджетів. Склад звітних документів, терміни і порядок їх подання.

Звітність органів Державного казначейства про виконання Державного бюджету. Склад звітних документів, терміни і порядок їх подання. Звітність фінансових органів про виконання місцевих бюджетів. Склад звітних документів, терміни і порядок їх подання. Порядок затвердження звіту про виконання бюджету держави.

Тема 7. Управління ліквідністю державних фінансів та державним боргом

Показники боргової політики держави. Боргова стратегія. Мультирічне бюджетування. Маастріхтські критерії боргу. Міжнародні стандарти управління зовнішнім боргом. Функції агенцій (органів) з питань управління боргом. Фінансові установи, що можуть надавати гарантії. Законодавство у сфері управління боргом. Перспективні напрями менеджменту боргу в Україні.

Показники дефіциту бюджету. Управління дефіцитом бюджету в ринкових економіках, які розвинені та таких, що розвиваються. Визначення дефіциту бюджету в процесі бюджетного планування та прогнозування. Обмеження дефіциту. Маастріхтські критерії дефіциту та контроль за їх дотриманням. Заходи щодо скорочення видатків та обмеження їх кількісних та якісних параметрів. Взаємовплив дефіциту та боргу. Удосконалення бюджетного законодавства в Україні в частині встановлення обмежень щодо дефіциту бюджету.

Тема 8. Державне замовлення та організація публічних закупівель

Умови та порядок організації закупівель за бюджетні кошти. Проблеми тендерних закупівель. Prozorro та її філософія. Інші майданчики для закупівель: "ПриватМаркет", SmartTender.biz, Zakupivli.pro, Zakupki.com.ua, "Держзакупівлі онлайн", "Українська універсальна біржа", Smarttender.biz, E-Tender, Newtend, Public Bid, izi.trade. Аналіз даних, що свідчать про ознаки порушення законодавства: система Prozorro; єдині державні реєстри; бази даних, відкриті для доступу Державній аудиторській службі України (ІТС «Податковий блок», ІТС «Єдине вікно подання електронної звітності», Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, «YouControl», smida.gov.ua , prozorro.gov.ua). Особливості регулювання моніторингу публічних закупівель під час дії правового режиму воєнного стану.

Цінова політика та якість виконання державних замовлень. Еволюційні процеси вдосконалення законодавства про державні закупівлі в Україні. Реформування процедури тендерних закупівель.

Шляхи та форми забезпечення прозорості та відповідальності в процесі закупівель. Міжнародні стандарти в галузі закупівель. Проблеми запровадження електронної системи закупівель в Україні. Показники, що характеризують ефективність процесів закупівель. Державні закупівлі та їх роль в умовах економічної та політичної нестабільності.

Тема 9. Внутрішній та зовнішній фінансовий контроль

Державний фінансовий контроль як складова процесу управління державними фінансами. Нові функції фінансового контролю в системі менеджменту. Сутність та призначення фінансового контролю, його роль у виконанні бюджету. Види, форми та методи бюджетного контролю.

Фінансовий моніторинг та аудит використання суспільних активів, та операцій з ними. Міжнародні стандарти фінансового контролю в суспільних фінансах. Міжнародні організації з фінансового контролю та моніторингу в різних сферах суспільних фінансів.

Органи бюджетного контролю, їх повноваження. Рахункова палата України, її функції, права і завдання. Структура Рахункової палати. Заходи державного (зовнішнього) фінансового контролю (аудиту) Рахункової палати України. Методологія проведення аудитів ефективності, відповідності та фінансового аудиту. Державна аудиторська служба в Україні, її завдання,

функції та структура. Ідентифікація видів перевірок, які виконує Державна аудиторська служба. Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм, державних (регіональних) цільових програм, місцевих бюджетів, діяльності суб'єктів господарювання, інвестиційних проектів, використання інформаційних технологій, інспектування (ревізії окремих питань фінансово-господарської діяльності).

Внутрішній фінансовий контроль. Вимоги до внутрішнього контролю в органах державної влади та місцевого самоврядування. Інститут внутрішнього аудиту в публічних фінансах. Структура, функції та компетенції підрозділів внутрішнього контролю в органах державної влади та бюджетних установах. Політики, процедури та внутрішні регламенти: контрольні карти, посадові інструкції, кодекси етики. Оцінка ризиків і контрольні дії на всіх етапах бюджетного циклу.

Тема 10. Доступ громадськості до інформації з питань бюджету

Реалізація законодавства про доступ до публічної інформації. Поняття «публічна інформація» з питань бюджету. Гарантії забезпечення права на доступ до публічної інформації з питань бюджету. Принципи забезпечення доступу до публічної інформації. Конфіденційна, таємна та службова інформація. Доступ до інформації про особу. Публічна інформація у формі відкритих даних. Суб'єкти відносин у сфері доступу до публічної інформації. Відповідальні особи з питань доступу до публічної інформації з питань бюджету. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом. Відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації. Протидія корупції у сфері державних та місцевих фінансів.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань. Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться після проведення всіх видів занять

передбачених робочою програмою навчальної дисципліни відповідної освітньої компоненти згідно з розкладом.

Для денної та заочної форми здобуття освіти поточна успішність (кількість балів) здобувачів за аудиторну роботу (на практичних заняттях) у разі підсумкового контролю у формі заліку визначається за такою формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{MKO + KDO * 0,5 + KNO} * 16 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- MKO – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо MKO складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- KDO – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують MKO;
- KNO – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Розподіл 20 балів за самостійну роботу визначається рішенням кафедри з урахуванням змісту запропонованих завдань на її виконання.

<i>Поточний контроль</i>		<i>Підсумковий контроль</i>
Аудиторна робота (РАР) (практичні заняття та контрольні заходи)	<i>Самостійна робота (РСР)</i>	<i>ЗАЛІК</i>
≤ 80	≤20	
≤ 100		
Підсумкова кількість балів ПК = РАР+РСР ≤ 100		

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

- оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання завдань;
- оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: максимальна оцінка за поточне тестування становить 5 балів.

3. Практичне завдання: вважається виконаним і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно виконав/виконала завдання, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно виконав/виконала завдання, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але допустив/допустила незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені питання чи допустив/допустила значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти неправильно виконав/виконала завдання.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибоке опрацювання теми (наявність достатньої кількості джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним

			критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В., Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22504/1/publ_fifansy_2023.pdf
2. Фінанси публічного сектору: українські реалії та світовий досвід : навчальний посібник / Н. Д. Маслій, М. А. Дем'янчук. Одеса : Астропринт, 2022. 384 с. URL:
<http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/33850/1/Маслій%20Н.Д.%20С%20Дем'янчук%20М.А.%20Фінанси%20публічного%20сектору%20%28навчальний%20посібник%29%20до%20бібліотеки.pdf>
3. Шевченко С. О., Трещов М. М., Мунько А. Ю. Управління місцевими фінансами в умовах децентралізації влади : навч. посібник / С. О. Шевченко, М. М. Трещов, А. Ю. Мунько. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 392 с. URL:
https://er.dduvs.edu.ua/bitstream/123456789/10808/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%9C%D1%96%D1%81%D1%86%D0%B5%D0%B2_%D1%84%D1%96%D0%BD.pdf
4. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/51033/1/FinansuPD_4.pdf
5. Кириленко О., Малиняк Б., Письменний В., Горин В. та ін. Управління фінансами територіальних громад: теорія і практика ; за заг. ред. О. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 280 с. URL:
https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/46227/1/Monogr_Kyrylenko_2019.pdf

6. Луніна І.О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ-аналіт. агентство», 2019. 304 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4483/1/Луніна-Бондарук%20Публічні%20фінанси.pdf>

7. Методологічні вказівки з внутрішнього аудиту в державному секторі України. Міністерство фінансів України. 2020. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/4_%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B2%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D1%96%D0%B2%D0%BA%D0%B8%20%D0%B7%20%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%83%20%D0%B2%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D1%81%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf

Додаткові:

1. Бліщук К. М. Особливості управління публічними фінансами у воєнний період. Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1/2(70/71). Львів: НЛТУ України, 2022. С. 62–67. URL: <https://doi.org/10.36930/507008>

2. Бліщук К. Стратегії вдосконалення управління публічними фінансами. *Ефективність державного управління*. 2023. №67. С. 119–131. URL: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.67.2021.240248>

3. Бліщук К. Управління розвитком території: економічні аспекти. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 1 (54). Ч. 2. С. 217-224. URL: <http://edu.lvivacademy.com/article/view/146257/144918>

4. Савастеева О. М. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні в умовах фінансової децентралізації: теорія, методологія, практика : монографія. Чернігів: ЧНТУ, 2019. 360 с.

5. Криниця С. Стратегії цифровізації системи управління публічними фінансами в Україні: аналіз та перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economicsg*. 2024. Випуск 6. С. 307-321. URL: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-6-307-321>

6. Кудряшов В.П. Управління фінансуванням державного бюджету в аспекті співпраці України з МВФ. *Фінанси України*. 2023. №6. С. 75-95. URL: https://finukr.org.ua/docs/FU_23_06_075_uk.pdf

7. Магопєць О.А., Шалімов В.В. Бюджетно-податковий потенціал в системі чинників забезпечення сталого розвитку об'єднаних територіальних громад. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2021. Вип. 7(40). С. 131-141. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/archive/7\(40\)/40_Magopets.html](http://economics.kntu.kr.ua/archive/7(40)/40_Magopets.html)

8. Пріоритети розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграційних процесів : монографія / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, Т.

А. Васильєва та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук Л. Л. Гриценко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 379 с.

9. Прутська О., Мартинова Л. Управління публічними фінансами під час війни. *Економіка та суспільство*. 2023. №55. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-57>

10. Шалімов В.В. Шалімова Н.С., Андрощук І.І. Розвиток державного фінансового аудиту місцевих бюджетів. Центральноукраїнський науковий вісник. *Економічні науки*. 2023. №9(42). С. 235-245. [https://economics.kntu.kr.ua/archive/9\(42\)/42_Shalimov.html](https://economics.kntu.kr.ua/archive/9(42)/42_Shalimov.html)

11. Financial Regulation applicable to the general budget of the Union. July 2018. European Commission. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e9488da5-d66f-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en>

12. Shalimov V., Melnyk T., Reshetov V. Principles of Taxation and Budget Policy: the Necessity of the Stimulation of the Economic and Innovative Development. *Innovative Economics and Management*. 2021. Vol. 8, No3. P.64-74. URL: <https://iem.ge/ojs/index.php/journal/article/view/68>

13. Shalimova N., Magopets O., Shalimov V. Amalgamated hromadas of rural territories in Ukraine: Legislative rules and main trends in the formation of financial resources in modern conditions. *European Journal of Economics and Management*. 2022. Vol. 8, Iss. 2. P. 15-30. URL: https://eujem.cz/wp-content/uploads/2022/eujem_2022_8_2/eujem_2022_8_2.pdf

14. Sytnyk N., Onyusheva I., Holynskyy Y. The Managerial Issues of State Budgets Execution: The Case of Ukraine and Kazakhstan. *Polish Journal of management Studies*. 2019. Vol.19, No.1. P.445-463. URL: <https://bibliotekanauki.pl/articles/404900.pdf>

Нормативно-правові акти:

1. Бюджетний кодекс України (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 року №2121-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3125-12>
3. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21 червня 2018 року №2473-VIII (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
4. Закон України «Про депозитарну систему» від 6 липня 2012 року №5178-VI (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text>
5. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року №1629-IV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi&nreg=1629-15>
6. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню)

- доходів, одержаних злочинних шляхом» від 28 листопада 2002 року №249-IV (в редакції закону від 18 травня 2010 року №2258-VI) (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249-15>
7. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>
 8. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-XII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
 9. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року №40-IV (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
 10. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» від 15 березня 2001 року №2299-III (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14>
 11. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 5 липня 2012 року №5080-VI (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17#Text>
 12. Закон України «Про іпотеку» від 5 червня 2003 року №898-IV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>
 13. Закон України «Про кредитні спілки» від 20 грудня 2001 року №2908-III (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14#Text>
 14. Закон України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року №679-XIV (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14>
 15. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 9 липня 2003 року №1057-IV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
 16. Закон України «Про організацію формування та обігу кредитних історій» від 23 червня 2005 року №2704-IV (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-15#Text>
 17. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю» в редакції Закону України №5463-VI від 16.10.2012 (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-12>
 18. Закон України «Про платіжні послуги» від 30 червня 2021 року №1591-IX (зі змінами та доповненнями). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n2>
 19. Закон України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 року №922-VIII (із змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#n608> .

20. Закон України «Про Рахункову палату» від 11 липня 1996 року №315/96-ВР (із змінами та доповненнями) URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=315%2F96-%E2%F0>
21. Закон України «Про державно-приватне партнерство» (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
22. Закон України «Про державну службу» (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3723-12>
23. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 № 157-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
24. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1875-15>
25. Закон України «Про загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки» від 24 червня 2004 року № 1869-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/1869-15>
26. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
27. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>
28. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. № 586-14 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14>
29. Наказ Міністерства фінансів України від 17 травня 2011 р. № 608 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо здійснення оцінки ефективності бюджетних програм» (зі змінами та доповненнями). URL: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish>
30. Наказ Міністерства фінансів України від 2 серпня 2010 р. № 805 «Про затвердження Основних підходів до запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів» (зі змінами та доповненнями). URL: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish>
31. Національна стратегія доходів до 2030 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 груд. 2023 р. № 1218-р. URL: https://mof.gov.ua/uk/national_income_strategy-716
32. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні від 1 квітня 2014 р. № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
33. Податковий кодекс України: Закон України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page35>
34. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Розпорядження Кабінету

- Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-p>
35. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2017 р. № 142-р. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249797370>
36. Європейська хартія місцевого самоврядування. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036

Інформаційні ресурси:

1. Державний веб-портал бюджету для громадян: веб-сайт. URL: <https://www.openbudget.gov.ua>
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://https://www.rada.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
5. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Державної служби статистики. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua> .
9. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://minfin.kmu.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
14. Офіційний сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні. URL: <http://municipal.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Асоціації міст України. URL: <http://www.auc.org.ua/>
16. Офіційний сайт Асоціації районних та обласних рад. URL: <http://uaror.org.ua/>
17. Офіційний сайт Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад. URL: <http://vassr.org/index.php/ua/>
18. Офіційний сайт Асоціація малих міст України. URL: <http://ammu.com.ua/>
19. Ставки, індекси, тарифи. *Мінфін*: веб-сайт. URL:

<https://index.minfin.com.ua/ua/>